

Nr 312.

Av herr **Molander m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående ersättningsbyggnad för flottan.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition till 1925 års riksdag angående försvarsväsendets ordnande framställdes motionsvis yrkande om att riksdagen måtte i skrivelse till kungl. maj:t anhålla om utredning och framläggande skyndsamt för riksdagen av en plan för den militära avrustningen ned till en folkligt organiserad ordningsmakt samt angående fredsgarantiernas stärkande. Som stöd för detta yrkande anfördes bland annat:

”En lösning av militärfrågan enligt regeringens förslag tillfredsställer oss icke. Vår strävan kommer efter en dylik lösning att vara inriktad på ytterligare beskärning utan tidsutdräkt av militärorganisationen. Med vår uppfattning av försvarsproblemets natur låter sig icke förenas en militärorganisation, som sträcker sig utöver en folkligt organiserad ordningsmakt. Vi anse en militärorganisation av krigsmässiga dimensioner så långt ifrån nödvändig för vårt land, att vi tvärtom betrakta den såsom en fara för landets fred. Därav följer, att vi icke skulle rygga för att nu gå till den fullständiga avvecklingen av vår krigsmakt, om vi förfogade över de här för nödvändiga maktmedlen. Vi befinna oss i detta avseende på samma linje som de danska och norska socialdemokratiska partierna. Den angelägnaste uppgiften för vårt land i försvarshänseende synes oss vara åtgärders vidtagande för de fredliga garantiernas stärkande. Vad vi därvid åsyfta finnes utförligt utvecklat i motion nr 355 i andra kammaren vid 1924 års riksdag.”

Ovan anförda yrkande vann, som väntat var, icke riksdagens anslutning. Riksdagen beslöt en omorganisation av försvarsväsendet, i huvudsak överensstämmande med det av regeringen framlagda förslaget. Genom detta riksdagens beslut ordnades dock ej flottans blivande storlek och ersättningsbyggnad för densamma definitivt. I den kungl. propositionen skisserades ett nybyggnadsprogram för flottan, sträckande sig fram till budgetåret 1930—1931. Men riksdagen fann, i likhet med departementschefen, ej anledning att binda sig för någon utökning av det av 1924 års riksdag fattade beslutet angående viss ersättningsbyggnad för flottan under tiden 1924—1929. Det definitiva ordnandet av ersättningsbyggnaden skulle föregås av en undersökning av hela ersättningsbyggnadsfrågan och föreläggas 1927 års riksdag.

De av de särskilt tillkallade sakkunniga och regeringen framförda skälen till att vårt land skulle hålla sig med en flotta av den storlek, som de sakkunniga och regeringen nu föreslå, ha ej förändrat vår syn på militärfrågan. Då vi nu gå att yrka avslag på Kungl. Maj:ts proposition, få vi som stöd

härför anför den principiella förklaring, som anges i citatet härovan från ovannämnda motion vid 1925 års riksdag. Vi kunna ej ge vår anslutning till tanken på att vårt land vare sig har behov av eller möjlighet att skaffa sig en flotta, som skulle ha till uppgift att hävda rikets neutralitet och förhindra mot vårt land riktade fientliga företag över havet. Vår uppfattning är att vårt land är bäst betjänt av en flotta, som har att fylla de uppgifter vår flotta huvudsakligen fyllde under världskriget. Vad vi avse är en flotta, som har till uppgift att markera vår neutralitet i händelse av krig mellan andra länder. I denna uppgift skulle då givetvis ingå att patrullera efter våra sjögränser, undanröja minfara, konvojera handelsfartyg och inrapportera eventuellt skedda neutralitetskränkningar. Vi kunna ej ange, huru en flotta, som har att fylla dessa uppgifter bör vara sammansatt och vilken storlek den bör äga. Emellertid förmena vi, att vår flotta kan för avsevärd tid framåt fylla dessa uppgifter utan att ersättningsbyggnad behöver ifrågakomma. Lämpligast synes dock vara att en utredning företages om hur en flotta, som har att verka som neutralitetsvakt, bör vara beskaffad.

I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående ersättningsbyggnad för flottan tillåta vi oss med stöd av vad vi anfört hemställa,

att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition, besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huru en flotta, som har att verka uteslutande som neutralitetsvakt, bör vara sammansatt och organiserad samt för riksdagen framlägga de förslag, denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 8 mars 1927.

<i>Helmer Molander.</i>	<i>Harald Hallén.</i>	<i>Nils Olsson</i> i Rödningberg.
<i>Mauritz Västberg.</i>	<i>F. Sundström.</i>	<i>Ernst Hage.</i>
<i>C. O. Johansson.</i>	<i>Henrik Frost.</i>	<i>Carl Lovén.</i>
<i>E. H. Lindberg.</i>	<i>Fabian Månsson.</i>	<i>C. W. O. Höglund.</i>
<i>Herman Norling.</i>	<i>J. H. Blomquist.</i>	<i>Erik Fast.</i>
<i>C. J. Högström.</i>	<i>Einar Ahl.</i>	<i>Herman Smedh.</i>
<i>Nelly Thüring.</i>	<i>Abel Andersson.</i>	<i>B. Mogård.</i>
<i>Hans Morfeldt.</i>	<i>J. Mårtensson.</i>	<i>Ruben Wagnsson.</i>
<i>A. Werner.</i>	<i>Vilh. Carlson,</i> Mölnadal.	<i>Christina Ekberg.</i>
	<i>Helmer Lagerkwist.</i>	